

Od Redakcji

Wiedza o młodziem musi być nieustannie aktualizowana. Współcześnie zmiany w obszarze kultury młodzieżowej są dużo częstsze niż zmiany pokoleniowe rozpatrywane przez socjologów jeszcze przed kilkunastu, a tym bardziej przed kilkudziesięciu laty¹. Kiedyś to wyodrębnienie się nowego pokolenia było dla socjologii impulsem do podejmowania pogłębionych studiów nad młodymi ludźmi i rozwoju naszej subdyscypliny. Obecnie ciężko nam wyodrębnić pokolenia (klasycznie definiowane jako wspólnoty osób, które w podobnym wieku doświadczyły jakichś szczególnych wydarzeń), ale bez problemu zauważamy pewne charakterystyczne cechy pół-pokoleń, nieostrych definicyjnie generacji, a nawet poszczególnych roczników młodzieży. To nie zmiana pokoleniowa, ale nowe trendy cywilizacyjne, nowe praktyki kulturowe, nowe technologie i ideologie (często międzypokoleniowe) wyznaczają dziś konieczność rewizji wiedzy, teorii i metodologii badawczych w juwentologii. „Każde pokolenie ma swoje nerwice, rozczarowania i tajemnice” – tak sytuację integralności pokoleniowej scharakteryzował Tadeusz Konwicky, opowiadając o swoim pokoleniu w jednym z wywiadów². W dzisiejszym świecie ważniejsza od integralności pokoleniowej staje się integracja pokoleniowa. „Nerwice, rozczarowania i tajemnice” różnych współistniejących pokoleń tworzą skomplikowaną mozaikę. Jako socjologowie młodzieży staramy się za tym nadążyć.

Poszukiwanie swojego miejsca w świecie jest jednym z najważniejszych egzystencjalnych wyzwań okresu dorastania. „Szukająca siebie” młodzież określa, jakie są jej marzenia i plany oraz związane z nimi oczekiwania względem dorosłych i dorosłego życia. Przeżywa również związane z tym trudności, lęki i przeszkody, które uczy się pokonywać. Te społeczne zmagania dorastającej młodzieży realnie wpływają na funkcjonowanie społeczeństwa. Obecnie w Polsce wchodzi w dorosłość pokolenie młodych ludzi wychowanych w pełni w posttransformacyjnym, konsumpcyjnym społeczeństwie, dla których obecność nowych mediów jest oczywista, a korzystanie z nich – intuicyjne. Przeszli oni też od początku do końca przez nowy, zmieniony refor-

¹ Zob. Garewicz J., Pokolenie jako kategoria socjofilozoficzna, „Studia Socjologiczne” 1983, nr 1, s. 75–87; Ossowska M., Koncepcja pokolenia, „Studia Socjologiczne” 1963, nr 2, s. 47–51; Świda-Ziemia H., *Wartości egzystencjalne młodzieży lat dziewięćdziesiątych*, Warszawa 1995, ISNS UW, s. 47–52; Fatyga B., hasło: Pokolenie, w: *Encyklopedia socjologiczna. Suplement*, Warszawa 2005, Oficyna Naukowa, s. 193–197.

² Film dokumentalny *Co ja tu robię? Tadeusz Konwicky*, reż. Janusz Anderman, TVP 2009.

mą edukacji, system nauczania. Czy to wszystko wpłynęło na nich w znaczący sposób, czy są przez to inni? Jaki noszą w sobie obraz społeczeństwa? Czy różnią się czymś od swoich zaledwie o parę lat starszych kolegów? Jaka jest ich rola w rozwoju współczesnej kultury oraz wizji społeczeństwa? Do wspólnego poszukiwania odpowiedzi na te między innymi pytania zaprosiliśmy przede wszystkim badaczy młodzieży.

Numer niniejszego „Societas/Communitas” otwiera dyskusja, w której wzięli udział: Barbara Fatyga, Katarzyna Zaniewska, Tomasz Jędrkiewicz, Marcin Sińczuch oraz redaktorki tomu. Wypowiedzi dyskutantów skupiały się wokół trzech kluczowych pytań: Jakie sfery życia młodzieży są najciekawsze dla współczesnej socjologii?; Jaki jest udział juwentologii w rozwoju współczesnej myśli społecznej?; Czy i w jaki sposób badania młodzieży przyczyniają się do rozwoju metodologii nauk społecznych?

Pierwszy z tekstów w dziale „Artykuły i studia” ma zdecydowanie najbardziej teoretyczny charakter. Marcin Sińczuch odwołuje się w nim do wybranych pojęć i narzędzi socjologii kulturowej Jeffrey Aleksandra i przedstawia analizę dyskursu dotyczącego specyficznego obszaru wsparcia procesu socjalizacji, jakim jest praca z młodzieżą (ang. *youth work*). Dwa kolejne artykuły (Ewy Krzaklewskiej i Marioli Piszczatowskiej-Oleksiewicz) analizują sytuacje starych-młodych, którzy z opóźnieniem wchodzą w dorosłość i nadal „gniazdzą” w domach rodziców. Ostatni z pierwszej części tekstów, autorstwa Katarzyny Kalinowskiej, dotyczy stylu interakcji rówieśniczych i sposobów kształtowania relacji między gimnazjalistami.

Część „Z warsztatów badawczych” rozpoczyna relacja z badań „trudnej” młodzieży z warszawskich Szmulek autorstwa Iwony A. Oliwińskiej. Marta Maleszewska przybliży natomiast trudności, z jakimi spotykają się młodzi specjaliści na rynku pracy. Całkiem inną problematykę porusza Tomasz Kułłowicz, opisując specyfikę i zróżnicowanie społeczne Polaków słuchających rapu. Anna Konert – autorka kolejnego tekstu – relacjonuje, w odwołaniu do własnych badawczych doświadczeń, sytuację kontaktu kulturowego polskich studentów Europejskiego Uniwersytetu Viadrina we Frankfurcie nad Odrą ze studentami niemieckimi. Artykuł ks. Piotra Wójcika jest prezentacją badań przeprowadzonych wśród młodzieży warmińsko-mazurskiej, w kontekście problematyki związanej z systemem wartości. Dział zamyka tekst Piotra Michalskiego i Mariusza Piotrowskiego, w którym zostały przedstawione wyniki analizy metodą pól semantycznych struktury emocjonalnej dyskursów prawa autorskiego w Polsce.

Teksty znajdujące się w niniejszym numerze półrocznika są zatem niebywale różnorodne i silnie osadzone w badanej empirii. W naszym odczuciu stanowi to ich ogromną wartość. Odwołując się do konkretnych doświadc-

czeń badawczych, Autorzy próbowali uchwycić to, co wyznacza horyzonty nowej młodzieży w nowym świecie. Zapraszamy do lektury nie tylko socjologów młodzieży, ale wszystkich, którzy chcieliby specyfice obecnego świata młodych przyjrzeć się bliżej.

*Anna Buchner
Katarzyna Kalinowska*

